

Kjære veteraner, veteranfamilier og alle andre som har kommet sammen for å feire friheten

I dag er det 80 år siden Norge ble frigjort. Etter 5 år med okkupasjon kunne nordmenn i 1945 endelig heise det norske flagget, på norsk jord, atter en gang.

For de aller fleste av oss som lever i dag er det vanskelig å se for seg gleden de følte den gangen. Gleden over å være fri, etter mange år med krig. De fleste av oss som lever i dag har aldri opplevd hvordan det er å miste friheten. Og da kan det være lett å ta den for gitt. Men fred og frihet er ikke noe som kommer av seg selv. Demokrati, sikkerhet og suverenitet er verdier vi er nødt til å verne om hver eneste dag. Hver eneste dag er det mennesker som sloss for frihet og rettferdighet, for landet sitt og alle de er glad i. Her i Norge er det 80 år siden vi har måttet stå med våpen i hånd og forsvare fedrelandet. Men vi må ikke glemme. Derfor er det viktig å hedre de som ofret alt i kampen for å forsvare Norge, minnes alle de som kjempet for friheten, og aldri ta den for gitt.

I dag, på frigjøringsdagen, tenker vi på dem som ikke lot seg rikke under krigen, som kjempet, ofret og til slutt seiret. Frihet og frigjøring var et resultat av de alliertes samlede innsats i hele Europa. Viljen og evnen til å bidra for fellesskap, sikkerhet og fred på tvers av landegrenser er sterk også i dag. Og i dag, som den gang, er det viktig å stå sammen. Vi står støtt, sammen, og er forberedt på å gi alt vi har for å sørge for at de som kommer etter oss også skal kunne stå her hvor vi står i dag, og feire friheten.

8. mai er også nasjonal veterandag, hvor vi takker norske soldater som har bidratt i operasjoner i utlandet. Over 100 000 nordmenn har tjenestegjort for Norge i utlandet siden 2. verdenskrig. Krig og konflikt er brutalt. Og norske veteraner har kjent dette på kroppen. Noen av dem kom aldri hjem igjen. Andre kom hjem med fysiske og psykiske sår, som de bærer med seg. De har ofret, i tjeneste for Norge, og vi skylder dem og deres familier den støtten de trenger.

Norske soldater har gjennom mange år bidratt til fred og sikkerhet for mennesker over hele verden. Deres historier forteller om ørkensand, lange dager, kameratskap og sterke bånd, men også tap og savn. Veteranenes historier er en viktig påminner om verdien av fred. Deres tjeneste strekker seg langt utover slagmarken – de har vært, og er fortsatt, fundamentale i arbeidet med å sikre stabilitet og fred, både her hjemme og i internasjonale operasjoner.

Akkurat nå får hundrevis av ukrainere soldatutdanning, både her i Norge og i Storbritannia. Ukrainerne skal, etter utdanningen, tilbake til en krig som kjempes av folk som for noen år siden var like frie som oss. Ukrainerne kamp er en brutal påminnelse om at vi aldri kan ta frihet og fred for gitt. Kampen for demokrati, menneskerettigheter og rettferdighet krever kontinuerlig innsats.

Vi som står her i dag er trygge, vi kan gå hjem til varme hus og familier, vi har mat på bordet og lys i vinduene. Men vi vet også at det er krig i Europa. En krig som krever nye ofre hver dag. Denne dagen kjenner vi litt ekstra på den friheten våre forfedre har sikret oss. Og vi minner hverandre på hvorfor vi fortsetter å jobbe for at Norge skal være fritt og trygt.

Avslutningsvis vil jeg takke deg, for at nettopp du tok deg tid til å feire friheten og anerkjenne våre veteraner og deres familier her i dag. Mange har ofret mye, noen har ofret alt.